

Utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett civilutskottet tillfälle att yttra sig över Budgetpropositionen för 2015 (prop. 2014/15:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) samt motioner som kan komma att väckas med anledning av propositionen i de delar de berör utskottets beredningsområde.

Civilutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2015 samt de preliminära utgiftsramarna för 2016–2018 för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns två avvikande meningar (M, C, FP, KD) och (SD).

Utskottets överväganden

Propositionen

I propositionens yrkande 6 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik ska uppgå till 1 508 973 000 kronor 2015. Regeringen föreslår även i yrkande 9 att utgifterna för 2016–2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 1 970, 1 972 respektive 1 997 miljoner kronor för utgiftsområde 18.

Motionerna

I flerpartimotion 2014/15:3002 yrkande 3 i denna del föreslår Fredrik Reinfeldt m.fl. (M, C, FP, KD) att ramen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik för 2015 minskas med 301 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2016–2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Förslaget innebär att ramen minskas med 801 miljoner kronor i förhållande till regeringsförslaget under vart och ett av dessa år.

Mattias Karlsson m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2014/15:3003 yrkande 5 i denna del att ramen för utgiftsområdet för 2015 lämnas oförändrad i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 7 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2016–2018 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Förslaget innebär att ramen utökas med 500 miljoner kronor i förhållande till regeringsförslaget under vart och ett av dessa år.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2015, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 18

Tusental kronor

År	Regeringen	M, C, FP, KD	SD
2015	1 508 973	-301 000	+/-0

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 18*Miljoner kronor*

År	Regeringen	M, C, FP, KD	SD
2016	1 970	-801	+500
2017	1 972	-801	+500
2018	1 997	-801	+500

Utskottets ställningstagande

Utgiftsområde 18 innefattar anslag för två politikområden som har avgörande betydelse för människors dagliga liv, nämligen bostadspolitik och konsumentpolitiken. Civilutskottet kan inledningsvis konstatera att den ram för utgiftsområdet som regeringen föreslagit för 2015 är betydligt större än ramen under föregående mandatperiod. Under de tre därpå följande budgetåren föreslås en ytterligare utvidgning av ramen. Det visar att den nya regeringen har för avsikt att ge de frågor som hanteras inom utgiftsområdet en högre prioritet än vad som varit fallet under senare år. I budgetpropositionen understryker regeringen också att bostadspolitik är en nationell angelägenhet och att konsumentpolitiken ska medverka till att ytterligare förbättra konsumenternas ställning.

Den föreslagna ramen ger utrymme för två nya anslag för angelägna satsningar samtidigt som flera myndigheter får sina anslag uppräknade för att finansiera vissa särskilda insatser eller för att möta en ökad arbetsbelastning. De nya anslagen ska finansiera en satsning på att rusta upp och energieffektivisera miljonprogrammets bostadsområden respektive att rusta upp landets skollokalerna.

Civilutskottet anser att båda dessa satsningar är mycket angelägna. Miljonprogrammets flerbostadshus behöver moderniseras på ett socialt och miljömässigt hållbart sätt. Regeringens satsning för att stödja energieffektiviseringen av miljonprogrammet syftar till att höja boendekvaliteten, sänka driftskostnaderna av bostäderna och på så sätt göra dem möjliga för många att efterfråga. Många skollokalerna runt om i landet erbjuder en undermålig arbetsmiljö. Samtidigt är en god arbetsmiljö för elever och lärare en viktig förutsättning för att alla elever ska nå kunskapskraven i skolan. Det är därför angeläget att påskynda renoveringen av dessa lokaler. Regeringens förslag att avsätta medel för upprustning av skollokalerna innebär att detta blir möjligt.

Civilutskottet kommer inom kort att ta ställning till förslagen om de nya stödformerna och de enskilda anslagen i sin beredning av anslagsfördelningen inom utgiftsområdet. Utskottet gör emellertid redan nu bedömningen att de satsningar regeringen föreslår bör genomföras. Civilutskottet förordar alltså att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för 2015 samt

de preliminära ramarna för åren 2016–2018 för utgiftsområde 18. Motionernas förslag bör avstyrkas.

Stockholm den 20 november 2014

På civilutskottets vägnar

Caroline Szyber

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Caroline Szyber (KD), Johan Löfstrand (S), Ewa Thalén Finné (M), Hillevi Larsson (S), Jessika Roswall (M), Lars Eriksson (S), Roger Hedlund (SD), Carl-Oskar Bohlin (M), Eva Sonidsson (S), Emma Hult (MP), Thomas Finnborg (M), Leif Nysmed (S), Mikael Eskilander (SD), Nooshi Dadgostar (V), Johanna Haraldsson (S), Solveig Zander (C), Nina Lundström (FP)

Avvikande meningar

1. **Utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (M, C, FP, KD)**

Caroline Szyber (KD), Ewa Thalén Finné (M), Jessika Roswall (M), Carl-Oskar Bohlin (M), Thomas Finnborg (M), Solveig Zander (C), Nina Lundström (FP) anför:

Vi kan konstatera att regeringens förslag om flertalet anslag inom utgiftsområde 18 utgår från de prioriteringar som gjordes under föregående mandatperiod. Samtidigt föreslår regeringen en kraftigt utökad ram för utgiftsområdet. Förändringen förklaras i huvudsak av att regeringen föreslår två nya anslag inom utgiftsområdet för att finansiera nyinrättade statliga bidragsformer. Det gäller statliga stöd dels till energieffektiviseringar av flerbostadshus i miljonprogramsområdena, dels till upprustning av skollokaler.

När det gäller båda stödformerna är informationen i budgetpropositionen ytterst knapphändig och delvis motsägelsefull. Det är exempelvis oklart om stödet till fastighetsägare i miljonprogrammets bostadsområden endast avser energieffektivisering eller även andra upprustningsåtgärder.

Vi menar att det är problematiskt att införa bidrag som gynnar fastighetsägare som inte har vårdat sina bostadsbestånd. Dessutom finns det en risk att stöden går till renoveringar som ändå skulle ha blivit av eller att kommuner och fastighetsägare rent av avvaktar med nödvändiga renoveringar tills de beviljats statligt stöd för dem. Subventioner snedvrider konkurrensen och kan även göra byggandet i sig dyrare. Motsvarande invändningar kan även riktas mot det föreslagna stödet för upprustning av skollokaler.

Civilutskottet kommer inom kort att påbörja sin behandling av förslagen om anslagen inom utgiftsområde 18. Då kommer även vår motion om att riksdagen ska avslå anslagsförslagen för de aktuella stödformerna att behandlas. Vi anser således inte att det finns något skäl att utvidga ramen för utgiftsområde 18 på det sätt som regeringen föreslår.

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka flerpartimotion 2014/15:3002 yrkandena 3 i denna del och 4 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså förslaget i motion 2014/15:3003 yrkandena 5 och 7 i denna del.

2. Utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (SD)

Roger Hedlund (SD), Mikael Eskilandersson (SD) anför:

Vårt förslag överensstämmer med regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 18 för 2015. Den ger utrymme för att inleda en satsning på ett mycket angeläget område, nämligen en upprustning av landets skollokaler. Många av landets skolor lider av dåliga inomhusmiljöer, vilket är ett problem för såväl lärare som elever. Dessa problem kan exempelvis vara fukt, dålig luftkvalitet, flimmerbelysning, akustikproblem eller risk för legionella.

Behovet av upprustning är sannolikt mycket omfattande och en stor efterfrågan på den nya stödformen kan därför förutses. Vi anser därför att regeringens förslag till preliminära utgiftsramar för 2016–2018 inte ger utrymme för att kunna anslå medel för få till stånd ett upprustningsarbete av tillräcklig omfattning. Vårt förslag är att ramen för utgiftsområde 18 utökas med 500 miljoner kronor för vart och ett av åren 2016–2018. Avsikten är givetvis att den utökade ramen ska användas för anslaget till upprustning av skollokaler.

Vi anser således att finansutskottet bör tillstyrka vårt förslag till utgiftsram för 2015 för utgiftsområde 18 i Sverigedemokraternas partimotion 2014/15:3003 yrkande 5 i denna del. Vårt förslag i denna del överensstämmer med regeringens förslag. Vidare bör finansutskottet tillstyrka förslaget i vår partimotion 2014/15:3003 yrkande 7 i denna del till preliminära utgiftsramar för 2016–2018. Övriga aktuella förslag om ramen för utgiftsområde 18 bör avstyrkas.